

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту фізичної
культури _____ Лянной М.О.

« 31 » 08 2023 _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Патріотичне виховання на традиціях фізичної культури»

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура)
(бакалаврський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-
методичною комісією

НН інституту фізичної культури
« 31 » 08 2023 р.

Голова: Мороз Л.В., к. пед. н.,
доцент _____

Суми - 2023

Розробники: к.пед. наук, доцент кафедри ТМФК Леоненко Андрій Васильович.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри Теорії та методики фізичної культури

Протокол 1 від 31 08 2023 р.

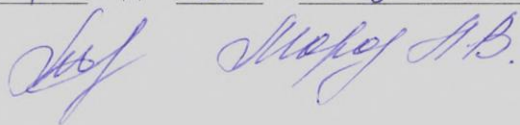
Завідувач кафедри
Олександр Томенко
д. фіз. вих, професор

Ухвалено навчально-методичною комісією

Навчально-наукового інституту фізичної культури

Протокол № 1 від « 31 » 08 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: Патріотичне виховання як складова діяльності вчителя фізичної культури	Галузь знань: 01 Освіта	вибіркова
		Спеціальність: 014 Середня освіта. Фізична культура.
	3	
	Семестр	
	Семестр - 2- й	
	Загальна кількість: 4кредити, годин – 120.	Освітній ступінь: бакалавр
16 - год.		
Практичні, семінарські		
28 - год.		
Самостійна робота		
72 - год.		
Консультація – 4 год.		
Вид контролю: - залік		

2. Мета та завдання даної дисципліни

Метавикладання даної дисципліни – формування в студентів розуміння та важливості патріотичного виховання учнів; ознайомлення їх із формами, методами, принципами патріотичного виховання; підготовка майбутнього вчителя фізичної культури до патріотично-виховної педагогічної діяльності з учнями в школі.

Завдання викладання даної дисципліни– ознайомлення студентів із сутністю та змістом патріотичного виховання та основними засадами його реалізації в системі середньої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність та зміст поняття «патріотизм» та дефініцій, суміжних з ним;
- нормативні та законодавчі акти, в яких розкрито мету та зміст патріотичного виховання молодого покоління;
- передумови, причини виникнення та організаційні засади розвитку патріотичного виховання в Україні;
- основи застосування досвіду діяльності молодіжних спортивно-гімнастичних організацій патріотичного спрямування;
- сучасні методи патріотичного виховання молоді, мету, завдання, принципи, засоби, форми й сучасні технології патріотичного виховання старшокласників;
- сутність та характер взаємозв'язку патріотичного, національного, громадянського, естетичного, військового виховання;
- завдання на педагогічну практику з патріотичного виховання учнів.

ВМІТИ:

- аналізувати науково-педагогічну літературу з проблеми патріотичного виховання молодого покоління в діяльності вчителя фізичної культури;
- визначати роль патріотичного виховання в системі фізичної культури;
- планувати патріотично-виховну роботи з учнями в урочній, позаурочній та позашкільній діяльності;
- розробляти плани-конспекти, сценарії шкільних позакласних виховних заходів;
- створювати проекти, творчі роботи з метою реалізації патріотично-виховного впливу на особистість учня.

1. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів з фізичного виховання дисципліна «Патріотичне виховання на традиціях фізичної культури» формує:

- програмні результати знань (ПРЗ);
- програмні результати умінь (ПРУ),
- програмні результати комунікації (ПРК), які представлено у таблиці.

На основі програмних результатів у процесі навчання формуються:

- загальні компетентності (ЗК)
- фахові компетентності (ФК), а саме:

Знання	ФК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України); формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності.	ПРН 1. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
	ФК 8.Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни на уроках «Фізичної культури», «Захисту України», позанавчальних формах	ПРН 16.Здійснювати підготовку учнівської молоді до служби в лавах Збройних сил України. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).

	проведення занять; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.	
Уміння	ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети та працювати в команді (лідерська компетентність)	ПРН 5. Демонструвати знання методики підготовки і проведення уроків фізичної культури, «Захисту України» та секційних занять, організації самостійної роботи, навички конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу, педагогічну етику і, як результат, вміння виконувати посадові обов'язки вчителя фізичної культури та вчителя предмету «Захисту України». Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації). ПРН 3. Уміти орієнтуватися в

	ФК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси в процесі фізичного виховання; використовувати цифрові технології;	інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
Комунікація	ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)	ПРН 4. Уміти проектувати безпечне психологічне та комфортне освітнє середовище, виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, здійснювати комунікацію з їх батьками. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
Автономія та відповідальність	ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та	ПРН 16. Здійснювати підготовку учнівської молоді до служби в лавах Збройних сил України. Методи навчання:

	громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)	пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).

2. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82-89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74-81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені

	помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64-73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60-63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення
35-59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
0-34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, для заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно

60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Поточний контроль								Разом	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	74	100
10	10	10	10	10	8	8	8		
Контроль самостійної роботи								26	
4	4	3	3	3	3	3	3		

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні опитування на практичних заняттях; тематичне тестування; написання рефератів, доповіді.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Патріотичне виховання як складова діяльності вчителя фізичної культури . Сутність та зміст патріотичного виховання в системі фізичного виховання. Зміст роботи вчителя фізичної культури щодо патріотичного виховання учнівської молоді.

Розділ 2. Законодавча та нормативна база для забезпечення патріотичного виховання молоді вчителем фізичної культури. Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту України, Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ ст.)». Національна програма патріотичного виховання громадян, розвитку духовності, Національна доктрина розвитку освіти України, «Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти», «Концепція національно-патріотичного виховання молоді», «Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» та ін.).

Розділ 3. Становлення та розвиток патріотичного виховання у традиціях національної фізичної культури. На прикладі патріотичних організацій «Сокіл», «Пласт», «Луг», «Січ», «Просвіта».

Розділ 4. Сучасні спортивно-патріотичні організації України та їх діяльність.
1. Національна система виховання молоді (військові, громадські, освітні, національно-патріотичні організації України та області). Використання елементів національного фізичного виховання в діяльності вчителя фізичної культури.

Розділ 5. Організації патріотичного спрямування у вищих педагогічних навчальних закладах України та області. Формування національної свідомості вчителя фізичної культури як складова патріотичного виховання учнів.

Розділ 6. Зміст патріотичного виховання старшокласників у системі фізкультурної освіти.

Розділ 7. Патріотичне виховання в практичній діяльності вчителя фізичної культури.

Розділ 8. Патріотичне виховання в навчальній, позанавчальній та позашкільній діяльності старшокласників.

6.2. Структура навчальної дисципліни

«Патріотичне виховання на традиціях фізичної культури»

Тема	Всього годин	З них		
		лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1. Патріотичне виховання як складова діяльності вчителя фізичної культури. Сутність та зміст патріотичного виховання в системі фізичного виховання. Зміст роботи вчителя фізичної культури щодо патріотичного виховання учнівської молоді.	12	2	4	10
Тема 2. Законодавча та нормативна база для забезпечення патріотичного виховання молоді вчителем фізичної культури (Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту України, Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ ст.)», Національна програма патріотичного виховання громадян, розвитку духовності, Національна доктрина розвитку освіти України, «Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти», «Концепція національно-	12	2	4	10

патріотичного виховання молоді», «Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» та ін.).				
Тема 3. Становлення та розвиток патріотичного виховання у традиціях національної фізичної культури (на прикладі патріотичних організацій «Сокіл», «Пласт», «Луг», «Січ», «Джура»).	12	2	4	10
Тема 4. Сучасні спортивно-патріотичні організації України та їх діяльність. Національна система виховання молоді (військові, громадські, освітні, національно-патріотичні організації України та області). Використання елементів національного фізичного виховання в діяльності вчителя фізичної культури.	8	2	4	10
Тема 5. Організації патріотичного спрямування у вищих педагогічних навчальних закладах України та області. Формування національної свідомості вчителя фізичної культури як складова патріотичного виховання старшокласників.	8	2	4	8
Тема 6. Зміст патріотичного виховання старшокласників у системі фізкультурної освіти. Сучасні методи патріотичного виховання молоді. Мета, завдання, принципи, засоби, форми й сучасні технології	8	2	4	8

патріотичного виховання старшокласників.				
Тема 7. Патріотичне виховання в практичній діяльності вчителя фізичної культури.	8	2	2	8
Тема 8. Патріотичне виховання в навчальній, позанавчальній та позашкільній діяльності школярів та студентів.	10	2	2	8
Усього:	120	16	28	72

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Патріотичне виховання як складова діяльності вчителя фізичної культури. Сутність та зміст патріотичного виховання в системі фізичного виховання. Зміст роботи вчителя фізичної культури щодо патріотичного виховання учнівської молоді.	2
2	Тема 2. Законодавча та нормативна база для забезпечення патріотичного виховання молоді вчителем фізичної культури (Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту України, Державна національна програма «Освіта (Україна XXI ст.)», Національна програма патріотичного виховання громадян, розвитку духовності, Національна доктрина розвитку освіти України, «Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти», «Концепція національно-патріотичного виховання молоді», «Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» та ін.).	2
3	Тема 3. Становлення та розвиток патріотичного виховання у традиціях	2

	національної фізичної культури (на прикладі патріотичних організацій «Сокіл», «Пласт», «Луг», «Січ»).	
4	Тема 4. Сучасні спортивно-патріотичні організації України та їх діяльність. Національна система виховання молоді (військові, громадські, освітні, національно-патріотичні організації України та області). Використання елементів національного фізичного виховання в діяльності вчителя фізичної культури.	2
5	Тема 5. Організації патріотичного спрямування у вищих педагогічних навчальних закладах України. Формування національної свідомості вчителя фізичної культури як складова патріотичного виховання старшокласників.	2
6	Тема 6. Зміст патріотичного виховання старшокласників у системі фізкультурної освіти. Сучасні методи патріотичного виховання молоді. Мета, завдання, принципи, засоби, форми й сучасні технології патріотичного виховання старшокласників.	2
7	Тема 7. Патріотичне виховання в практичній діяльності вчителя фізичної культури. Взаємозв'язок патріотичного, національного, громадянського, військового виховання. Теоретико-методичні основи застосування українських засобів фізичної культури та козацької педагогіки. Українські народні та рухливі ігри у фізичній культурі. Спортивні свята та українські забави. Українські народні свята.	2
8	Тема 8. Патріотичне виховання в навчальній, позанавчальній та позашкільній діяльності школярів та студентів.	4
	Всього	20

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Патріотичне виховання як складова діяльності вчителя фізичної культури.	4

	Сутність та зміст патріотичного виховання в системі фізичного виховання. Зміст роботи вчителя фізичної культури щодо патріотичного виховання учнівської молоді.	
2	Тема 2. Законодавча та нормативна база для забезпечення патріотичного виховання молоді вчителем фізичної культури (Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту України, Державна національна програма «Освіта (Україна XXI ст.)», Національна програма патріотичного виховання громадян, розвитку духовності, Національна доктрина розвитку освіти України, «Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти», «Концепція національно-патріотичного виховання молоді», «Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» та ін.).	4
3	Тема 3. Становлення та розвиток патріотичного виховання у традиціях національної фізичної культури (на прикладі патріотичних організацій «Сокіл», «Пласт», «Луг», «Січ»).	4
4	Тема 4. Сучасні спортивно-патріотичні організації України та їх діяльність. Національна система виховання молоді (військові, громадські, освітні, національно-патріотичні організації України та області). Використання елементів національного фізичного виховання в діяльності вчителя фізичної культури.	4
5	Тема 5. Організації патріотичного спрямування у вищих педагогічних навчальних закладах України та області. Формування національної свідомості вчителя фізичної культури як складова патріотичного виховання старшокласників.	4
6	Тема 6. Зміст патріотичного виховання старшокласників у системі фізкультурної освіти.	4
7	Тема 7. Патріотичне виховання в практичній діяльності вчителя фізичної культури.	2

8	Тема 8. Патріотичне виховання в навчальній, позанавчальній та позашкільній діяльності школярів та студентів.	2
	Всього	28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Патріотичне виховання як складова діяльності вчителя фізичної культури. Сутність та зміст патріотичного виховання в системі фізичного виховання. Зміст роботи вчителя фізичної культури щодо патріотичного виховання учнівської молоді.	10
2	Тема 2. Законодавча та нормативна база для забезпечення патріотичного виховання молоді вчителем фізичної культури (Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту України, Державна національна програма «Освіта (Україна XXI ст.)», Національна програма патріотичного виховання громадян, розвитку духовності, Національна доктрина розвитку освіти України, «Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти», «Концепція національно-патріотичного виховання молоді», «Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» та ін.).	10
3	Тема 3. Становлення та розвиток патріотичного виховання у традиціях національної фізичної культури (на прикладі патріотичних організацій «Сокіл», «Пласт», «Луг», «Січ»).	10
4	Тема 4. Сучасні спортивно-патріотичні організації України та їх діяльність. Національна система виховання молоді (військові, громадські, освітні, національно-патріотичні організації України та області). Використання елементів національного фізичного виховання в діяльності вчителя фізичної культури.	10

5	Тема 5. Організації патріотичного спрямування у вищих педагогічних навчальних закладах України та області. Формування національної свідомості вчителя фізичної культури як складова патріотичного виховання старшокласників.	8
6	Тема 6. Зміст патріотичного виховання старшокласників у системі фізкультурної освіти.	8
7	Тема 7. Патріотичне виховання в практичній діяльності вчителя фізичної культури.	8
8	Тема 8. Патріотичне виховання в навчальній, позанавчальній та позашкільній діяльності школярів та студентів.	8
	Всього	72

Індивідуальні завдання

Написання рефератів, творів–роздумів, доповідей стосовно патріотичного виховання на традиціях фізичної культури.

Методичне забезпечення

1. Навчальні посібники.
2. Електронні навчальні розробки.
3. Методичні рекомендації.
4. Методичні розробки.
5. Наукові статті.

Рекомендована література:

1. Алексеєва С. В. Формування готовності майбутніх фахівців до реалізації професійної кар'єри / С. В. Алексеєва // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. – Вип. 16. – Книга 2. – С. 3–12.
2. Бака М. М. Фізичне і військово-патріотичне виховання молоді : навч.-метод. посібник / М. М. Бака, В. П. Корж. – К. : ПВА «Книга пам'яті України», 2004. – 464 с.
3. Балахнічова Г. Формування професійної майстерності майбутнього фахівця фізичної культури : навч.-метод. матеріали для студентів випускних курсів ін-тів фіз. культури / Г. Балахнічова, Л. Заремба. – Луцьк : РВВ Вежа, 2004. – 82 с.
4. Бондаренко О. Патріотичне виховання молоді / О. Бондаренко // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2009. – № 1. – С. 69–70.
5. Борисов В. В. Теоретико-методологічні засади формування національної самосвідомості учнівської та студентської молоді : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія та методика виховання» / Борисов Вячеслав Вікторович; Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка. – Тернопіль, 2006. – 35 с.
6. Вацеба О. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні / О. Вацеба ; наук. ред. Б. Якимович. – Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 1997. – 231 с.
7. Ващенко Г. Виховання волі і характеру : підручник для педагогів / Г. Ващенко. – К. : Школяр, 1999. – 300 с.
8. Ващенко Г. Виховний ідеал / Г. Ващенко. – Полтава : Полтавський вісник, 1994. – 191 с.
9. Ващенко Г. Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру / Г. Ващенко. – Львів : Українські технології, 2001. – 56 с.

10. Вишневецький О. Система виховання і розвитку учнів у середній школі (експериментальний проект) / О. Вишневецький // Педагогічна думка. – 2009. – № 3. – С. 3–15.
11. Волкова В. А. Діагностика професійної готовності студентів до педагогічної діяльності / В. А. Волкова, О. О. Хромишева // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. – 2010. – № 5. – С. 323–331.
12. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93>
13. Державний стандарт базової і повної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011>
14. Дубина М. Патріотичне виховання молоді / М. Дубина // Освіта України. – 2005. – № 31. – С. 5.
15. Закон України про вищу освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
16. Закон України про фізичну культуру та спорт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
17. Зеленова А. І. Виховання патріотизму як духовно-моральної дієвої якості особистості старшокласника / А. І. Зеленова, Є. А. Зеленов // Духовність особистості. – 2010. – Вип. 3. – С. 85–89.
18. Кіндрат В. К. Проблема патріотичного виховання підлітків у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Кіндрат Вадим Кирилович ; Інститут педагогіки АПН України. – К., 1998. – 16 с.
19. Концепція національного виховання студентської молоді (рішення колегії МОН 25.06.2009 протокол № 7/2-4) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4310/

20. Концепція національно-патріотичного виховання молоді (27.10.2009 № 3754/981/538/49) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>
21. Леоненко А. В. Дидактичне та навчально-методичне забезпечення фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до патріотичного виховання старшокласників / А. В. Леоненко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : педагогіка і психологія : зб. статей: – Ялта : РВВ КГУ, 2014. – Вип. 45. – Ч. 2. – С. 174–182.
22. Леоненко А. В. Запровадження спецкурсу «Патріотичне виховання молоді на традиціях національної фізичної культури» до процесу фахової підготовки майбутнього вчителя / А. В. Леоненко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. – 2014. –
23. Леоненко А. В. Зміст підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до патріотичного виховання старшокласників / А. В. Леоненко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : педагогіка і психологія : зб. наук. пр. / РВНЗ «Крим. гуманіт. Ун-т». Вип. 40. – Частина 4. – Ялта : РВВ КГУ, 2013. – С. 99–104.
24. Леоненко А. В. Історична роль Сокільського руху у підготовці майбутніх фахівців фізичної культури / А. В. Леоненко // Молода спортивна наука України. – 2007. – Вип. 11. – Т. 1. – С. 268–269.
25. Леоненко А. В. Методика формування готовності майбутнього вчителя фізичної культури до патріотичного виховання старшокласників / А. В. Леоненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : збірник наукових праць ; під ред. С. С. Єрмакова. – Х. : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2014. – № 10. – С. 8–12.
26. Леоненко А. В. Патріотичне виховання в контексті підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до професійної діяльності / А. В. Леоненко // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні

- технології : наук. журн. – Суми : Сум. держ. пед. ун-т імені А. С. Макаренка. – 2014. – № 3. – С. 102–108.
27. Леоненко А. В. Педагогічна практика у професійній підготовці майбутнього вчителя до патріотичного виховання старшокласників / А. В. Леоненко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : педагогіка і психологія : зб. наук. пр. / РВНЗ «Крим. гуманіт. Ун-т». Вип. 41. – Частина 6. – Ялта : РВВ КГУ, 2013. – С. 231–239.
28. Леоненко А. В. Передумови виникнення та розвиток фізкультурно-спортивного руху «Сокіл» / А. В. Леоненко // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / Львівський держ. ін.-т фіз. культури, Олімп. акад. України. – Вип. 7. Том I. – Львів, 2003. – С. 118–119.
29. Леоненко А. В. Популяризація традиційної системи виховання молоді / А. В. Леоненко // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України : матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2007. – С. 115–119.
30. Леоненко А. В. Становлення та розвиток особистості майбутнього фахівця з фізичної культури : теоретичний аспект / А. В. Леоненко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія : творча особистість учителя : проблеми теорії і практики : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Вип. 21. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. — С. 21–25.
31. Леоненко А. В. Становлення та розвиток Сокільського руху на Сумщині як форма фізичного та духовного розвитку молоді / А. В. Леоненко, О. В. Бріжаний // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2001. – № 3. – С. 10–14.
32. Леоненко А. В. Сучасна інтерпретація традицій української фізичної культури як старослов'янської системи фізичного виховання /

- А. В. Леоненко, О. М. Шабельник // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України : матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2006. – С. 73–78.
33. Леоненко А. В. Традиції національної фізичної культури як вид спеціалізації / А. В. Леоненко // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України : матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2001. – С. 113–117.
34. Леоненко А. В. Формування Соکیلської моделі фізкультурної освіти / А. В. Леоненко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2011. – С. 102–108.
35. Лях-Породько О. О. Соکیلський гімнастичний рух в Україні на межі ХІХ–ХХ століть / К. : Вид-во «Науковий світ», 2011. – 134 с.
36. Мединський С. В. Модель сучасного фахівця фізичної культури й спорту як основа його професійної підготовки у вищих навчальних закладах / С. В. Мединський. – Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – 2010. – № 6. – С. 340–347.
37. Міма Н. Патріотичне виховання школярів : сучасність та перспективи / Н. Міма // Гуманізація навчально-виховного процесу. – 2009. – Вип. XLVIII. – С. 168–175.
38. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
39. Онопрієнко О. М. Патріотичне виховання майбутніх учителів фізичної культури у позааудиторній діяльності педагогічних університетів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Онопрієнко Ольга Миколаївна ; Східноукраїнський національний університет імені В. Даля. – Луганськ, 2011. – 22 с.

- 40.Оришко С. П. Патріотичне виховання старшокласників у процесі туристсько-краєзнавчої діяльності загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія та методика виховання» / Оришко Світлана Петрівна ; Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка. – Тернопіль, 2010. – 20 с.
- 41.Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах від 2 червня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93>
- 42.Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
- 43.Приступа Є. Н. Традиції української національної фізичної культури (частина 1) / Є. Н. Приступа, В. С. Пилат. – Львів : Троян, 1991. – 104 с.
- 44.Система патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін : навчально-методичний посібник / авт. кол. : І. Д. Бех, К. О. Журба, В. А. Киричок та ін. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 240 с.
- 45.Сущенко Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект): монографія / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя: ЗДУ, 2003. – 442 с.
- 46.Тимчик М. В. Патріотичне виховання старших підлітків у процесі фізкультурно-масової роботи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Тимчик Микола Валерійович ; Ін-т проблем виховання НАПН України. – К., 2012. – 19 с.
- 47.Указ Президента України № 744. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності»

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ord-ua.com/2014/09/24/ukaz-prezidenta-ukrayini--7442014/?lpage=1>

48.Шалар О. Г. Підготовка підлітків до самостійних занять фізичною культурою : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання» / Шалар Олег Григорович ; Харківський державний педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2002. – 22 с.

Інформаційні ресурси

Мережа інтернет, Сайт МОН України, Сайт Президента України. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютери, оснащені програмними пакетами: SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences) – пакет програм комп'ютерної обробки первинної соціологічної інформації; Excel for Windows – пакет програм для створення статистичних таблиць, діаграм, графіків, обробки первинної маркетингової інформації методом середніх величин; Word for Windows – пакет програм для текстового форматування й ілюстрування звітів за підсумками проведених маркетингових досліджень; мультимедійний проект.